

Nr 10.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1949/50 under tionde huvudtiteln, avseende anslagen inom handelsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Handelsdepartementet.

1:o) **Handelsdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under tionde huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1949) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50, dels ock till Handelsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 439 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 431 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, dels att anslagsposten till avlöningar till icke ordinarie personal skulle höjas med 5 000 kronor på grund av ökat behov av arbetsbiträde å departementets statssekreteraravdelning och med 2 700 kronor till följd av den reglerade befordringsgången för amanuenspersonal, dels ock att anslagsposten till rörligt tillägg skulle ökas med 300 kronor.

Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	»	237 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal . .	»	127 500
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	46 900

Summa kronor 439 000;

b) till *Handelsdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 439 000 kronor.

2:o) **Handelsdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2 och 3), vilket innebär höjning av delposten till övriga expenser med 10 000 kronor och av anslagsposten till publikationstryck med 6 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 46 000 kronor.

3:o) **Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 3), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer.

4:o) **Kommerskollegium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 4—13) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga de ändringar i den för kommerskollegium gällande personalförteckningen som av departementschefen angivits, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50, dels ock till Kommerskollegium: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 1 566 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 452 000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att för monopolutredningsbyrån må nyanställas följande personal, nämligen å avdelningen för kartellregistrering en förste byråsekreterare i Cg 27 och en amanuens med avlöning enligt bestämmelserna angående reglerad befordringsgång för viss icke-ordinarie personal i statens tjänst samt å avdelningen för specialundersökningar en förste aktuarie i Cg 27 samt två amanuenser med lön enligt bestämmelserna angående reglerad befordringsgång. Vidare syntes medel böra beräknas för anställande av två biträden för skrivgöromål. Departementschefen har vidare förordat, att en förste byråsekreterartjänst i Cg 29 å avdelningen för kartellregistrering och en förste aktuarietjänst i samma lönegrad å avdelningen för specialundersökningar ombildas till extra ordinarie i Ce 29.

I syfte att effektivisera den maskintekniska undervisningen vid navigationsskolorna har departementschefen förordat inrättande av en befattning för maskinteknisk inspektör för navigationsskolorna i Ce 32. I samband här-

med borde tjänstebenanämningen för navigationsskoleinspektören (Ca 32) ändras till nautisk inspektör för navigationsskolorna.

Vad därefter angår övriga byråers personalfrågor har departementschefen förordat, att 4 000 kronor anvisas till en av kommerskollegium föreslagen befattningshavare med deltidstjänstgöring å sjöfartssociala avdelningen. Departementschefen har förordat att, därest handläggningen av välfärdsfrågorna skulle kräva ytterligare arbetskraft, kostnaderna härför tills vidare få bestridas ur handelsflottans välfärdsfond. Till förstärkning av personalen å sjöfartsbyrån har departementschefen förordat, att för nästa budgetår anvisas medel med belopp motsvarande avlöningen till en amanuens i den reglerade befordringsgången.

Slutligen har departementschefen föreslagit, att enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång ytterligare 2 kontorsbiträdesbefattningar i Ca 8 inrättas.

Till statsutskottet har den 26 februari 1949 under hand från handelsdepartementet inkommit en *promemoria angående förstärkning av kommerskollegii avlönings- och omkostnadsanslag för budgetåret 1949/50*.

Promemorian är av följande lydelse.

I en den 19 februari 1949 dagtecknad skrivelse har kommerskollegium gjort framställning om viss förstärkning av ämbetsverkets avlönings- och omkostnadsanslag för nästa budgetår. Av skrivelsen framgår i huvudsak följande.

Genom remiss den 6 februari 1948 anmodade dåvarande handelsministern kommerskollegium att avgiva yttrande över den konvention rörande skeppsmätning som år 1947 undertecknades i Oslo av åtta länder, däribland Sverige. För att kunna besvara remissen måste först göras översättningar av konventionstexten och de vid konventionen fogade egentliga skeppsmättningsreglerna. Detta arbete är nödvändigt såsom grundval för det förslag till nya författningsbestämmelser rörande skeppsmätningen som därefter kräves för remissuppdragets fullgörande. I anslutning därtill torde kommerskollegium ha att utarbeta huvudsakligt förslag till den omorganisation av skeppsmättningsväsendet som läser bli nödvändig efter en ratificering av konventionen. Vidare syntes det erforderligt att utreda behovet av ändringar i de svenska sjöfartsavgifter som uttagas efter fartygens dräktighet. Slutligen torde en översyn utav de sjörättsliga författningarna, som kunna beröras av ändrade skeppsmättningsregler, böra företas.

Ifrågavarande utredningar synas, såvitt angår den skeppsmätningstekniska sidan av saken, icke kunna utföras av annan person än skeppsmättningsöverkontrollören. Med hänsyn till arbetets omfattning är det erforderligt, att överkontrollören förses med ett biträde med skeppsmättningskompetens.

Inom kollegium finnes emellertid icke någon tjänsteman med skeppsmättningskompetens utom överkontrollören. Däremot finnas inom skeppsmättningsväsendets lokalstat några få personer som enligt kollegii mening kunna komma i fråga för uppdrag som biträde åt överkontrollören. Enligt vad kollegium under hand inhämtat kan intresse för ett sådant uppdrag påräknas endast från en av de därtill lämpliga och för dennes vidkommande allenast under förutsättning att han i skäligen mån hålles skadeslös för den inkomstminskning han därigenom skulle lida. Med hänsyn till

föreliggande omständigheter torde man såsom ersättning få räkna med dels ett månadsarvode av 800 kronor, dels ock, i analogi med gällande bestämmelser i statens allmänna avlöningsreglemente, tjänstgöringstraktamente med 23 kronor per dygn under 15 dagar och därefter 12 kronor per dygn. För år räknat skulle detta betyda ett arvode om 9 600 kronor samt traktamentsersättning med i runt tal 4 550 kronor, var till skulle komma ersättning för nödiga resor, beräknad till 955 kronor. Beträffande den tid för vilken den ovan föreslagna arbetskraftsförstärkningen skulle erfordras för fullgörande av remissuppdraget räknar kollegium med minst ett år. Kollegium har i sin skrivelse även hemställt om medel till avlöning åt en administrativ tjänsteman för tjänstgöring på sjöfartsbyrån med uppgift att i mån av behov biträda med den av skeppsmätningskonventionen föranledda utredningen. Kostnaden härför beräknas till 9 144 kronor.

Chefen för handelsdepartementet finner det föreslagna skeppsmätningstekniska biträdet vara erforderligt för att kommerskollegium skall kunna besvara remissen och vill därför tillstyrka att medel ställas till förfogande för ändamålet. Däremot har departementschefen icke blivit övertygad om att ett oundgängligt behov föreligger av förstärkning av arbetskrafterna å sjöfartsbyrån med en administrativ tjänsteman, varför framställningen i denna del avstyrkes. Vid ärendets handläggning har samråd ägt rum med chefen för finansdepartementet. Medelsanvisningen torde i överensstämmelse med kollegii förslag böra ske i den formen att den i kommerskollegii avlöningsstat ingående anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för budgetåret 1949/50 förstärkes med 9 600 kronor till bestridande av arvode åt det skeppsmätningstekniska biträdet. Vad angår medelsanvisningen för resekostnads- och traktamentsersättning till samma biträde, beräknad till i runt tal 5 500 kronor, torde denna tillgodoses genom en motsvarande höjning av den i kollegii omkostnadsstat ingående anslagsposten till reseersättningar.

Utskottet. Departementschefens förslag om förstärkning av arbetskrafterna å monopolutredningsbyrån synes utskottet tillfredsställande motiverat, varför detsamma tillstyrkes. Utskottet vill vidare på av departementschefen anförda skäl biträda förslaget om inrättande av en befattning som maskinteknisk inspektör för navigationsskolorna och har icke något att erinra mot att befattningen placeras i lönegrad Ce 32. Förslaget att tjänstebenenämningen navigationsskoleinspektör ändras till nautisk inspektör för navigationsskolorna synes kunna godtagas. Jämväl i övrigt har departementschefens förslag icke givit utskottet anledning till erinran.

Vidkommande det i departementspromemorian framställda förslaget om anställande av ett skeppsmätningstekniskt biträde åt skeppsmätningsoverkontrollören för fullgörande av det utredningsuppdrag, varom här är fråga, vill utskottet med hänsyn till vad i promemorian upplysts tillstyrka, att medel anvisas för ändamålet. Mot kostnadsberäkningarna härvidlag synes icke något vara att erinra. Till följd härav bör den i kommerskollegii avlöningsstat ingående anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal förstärkas med 9 600 kronor för bestridande av arvode till biträdet i fråga och alltså uppföras med $(545\ 800 + 9\ 600 =) 555\ 400$ kronor. Häri genom skulle avlöningsanslaget komma att uppräknas från av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, 1 566 500 kronor, till 1 576 100 kronor. Vad beträffar me-

delsbehovet för resekostnads- och traktamentsersättning till samma biträde har departementschefen föreslagit ett belopp av 5 500 kronor. Kommerskollegii omkostnadsanslag torde till följd härav bära i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag höjas med sistnämnda belopp till 234 000 kronor. Härom gör utskottet hemställa under följande punkt.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga de ändringar i den för kommerskollegium gällande personalförteckningen som av departementschefen angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1949;

b) godkänna följande avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	847 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	11 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	555 400
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	161 900

Summa kronor 1 576 100;

c) till *Kommerskollegium*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 1 576 100 kronor.

5:o) **Kommerskollegium: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, s. 13 och 14) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 228 500 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 222 500 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning av anslagsposten till reseersättningar med 4 500 kronor och av anslagsposten till expenser med 1 500 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anför under närmast föregående punkt torde förevarande anslag bära i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 5 500 kronor till 234 000 kronor. Då den verkställda anslagsberäkningen i övrigt synes bära godtagas, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Kommerskollegium*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 234 000 kronor.

6:o) **Bergsstaten: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 14—16), vilket innebär en anslagsminskning med 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för bergsstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 108 200
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 15 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 13 500

Summa kronor 137 000;

b) till *Bergsstaten: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 137 000 kronor.

7:o) **Bergsstaten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 16), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bergsstaten: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 21 200 kronor.

8:o) **Sprängämnesinspektionen: Avlöningar. Sprängämnesinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 8 och 9, s. 17—19), vilka i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebära beträffande avlöningsanslaget en ökning med 1 000 kronor och beträffande omkostnadsanslaget en ökning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för sprängämnesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 46 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	» 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 26 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 8 200

Summa kronor 82 000;

b) till *Sprängämnesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 82 000 kronor;

c) till *Sprängämnesinspektionen*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 16 000 kronor.

9:o) **Fartygsinspektionen: Avlöningar. Fartygsinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 10 och 11, s. 20—23) — vilka i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebära beträffande avlöningsanslaget en ökning med 3 000 kronor, belöpande på anslagsposterna till avlöningar till icke-ordinarie personal och till rörligt tillägg, samt beträffande omkostnadsanslaget en ökning med 12 000 kronor, väsentligen hänförande sig till anslagsposten till reseersättningar — hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för fartygsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän,	
<i>förslagsvis</i>	kronor 310 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal..	» 47 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 42 700

Summa kronor 400 000;

b) till *Fartygsinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor;

c) till *Fartygsinspektionen*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

10:o) **Skeppsmätningväsendet: Avlöningar. Skeppsmätningväsendet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 12 och 13, s. 23—25) — vilka i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebära beträffande avlöningsanslaget oförändrad medelsanvisning och beträffande omkostnadsanslaget en höjning med 1 100 kronor, väsentligen hänförande sig till anslagsposten till expenser — hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Skeppsmätningväsendet*: *Avlöningar* ett förslagsanslag av 34 300 kronor;

b) till *Skeppsmätningväsendet*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 11 100 kronor.

11:o) **Torvingenjörer m. fl. Instruktor i hemslöjd: Avlöning.** Instruktor i hemslöjd: **Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 14—16, s. 25 och 26) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Torvingenjörer m. fl.* ett förslagsanslag av 2 000 kronor;

b) till *Instruktor i hemslöjd: Avlöning* ett anslag av 8 000 kronor;

c) till *Instruktor i hemslöjd: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 500 kronor.

12:o) **Navigationsskolorna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, s. 27—30) att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för navigationsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50, dels ock till Navigationsskolorna: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 620 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 601 000 kronor.

Departementschefen har med hänsyn till det av honom vid behandlingen av kommerskollegii avlöningsanslag framställda förslaget om att å kollegii stat inrätta en befattning för maskinteknisk inspektör för navigationsskolorna förordad, att en i gällande avlöningsstat för skolorna intagen delpost till arvode åt en examensledare å maskintekniska linjen å 3 000 kronor skall utgå.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har föreslagits skola uppräknas med 24 000 kronor, varav 20 500 kronor hänföra sig till höjda arvoden åt timplärare jämlikt kungörelsen den 30 juni 1948 (nr 568) samt 3 500 kronor till arvoden åt timplärare för förrättande av provningar jämlikt kungörelsen den 5 september 1947 (nr 680) och till bestrikkande av kostnader för redan genomförd lönereglering för vissa lärare.

Anslagsposten till rörligt tillägg slutligen har föreslagits skola minskas med 2 000 kronor.

Utskottet anser sig kunna godtaga departementschefens anslagsberäkning och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för navigationsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän,
<i>förslagsvis</i>	kronor 400 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	» 5 500

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	kronor 184 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 44 500
	<hr/>
	Summa kronor 634 000.

Särskilda uppbördsmedel:

Hyror och hyresersättningar	kronor 14 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 620 000;

b) till *Navigationsskolorna*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 620 000 kronor.

13:o) *Navigationsskolorna*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18, s. 30—32) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 40 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 34 000 kronor.

Delposten till övriga expenser och anslagsposten till övriga utgifter ha uppräknats med respektive 2 300 kronor till bestridande av höjda städningskostnader och 6 300 kronor till materiel, böcker m. m.

Å andra sidan har anslagsposten till reseersättningar nedräknats med 800 kronor och uppbördsposten särskilda uppbördsmedel, elevavgifter m. m. uppräknats med 1 200 kronor.

Utskottet, som godtager den verkställda anslagsberäkningen, får hemställa, att riksdagen må till *Navigationsskolorna*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 40 600 kronor.

14:o) *Navigationsskolorna*: *Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19, s. 32 och 33) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 3 500 kronor.

Anslaget, för innevarande budgetår benämnt *Navigationsskolorna*: *Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk*, har för samma budgetår uppförts med 3 100 kronor.

För nästa budgetår har anslaget, som föreslagits skola erhålla den ändrade benämningen *Navigationsskolorna*: *Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk*, beräknats till 3 500 kronor. Anslagshöjningen, 400 kronor, föranledes av att arvodet till lärare i ämnet maskinlära föreslagits skola höjas från 12 kronor till 15 kronor per timme.

Utskottet, som icke har något att erinra mot den föreslagna ändrade anslagsbenämningen, anser sig kunna tillstyrka den under anslaget äskade medelsanvisningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Navigationsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 3 500 kronor.

15:o) *Navigationsskolorna: Skolhälsovård*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20, s. 33) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

Det äskade anslaget, till vilket motsvarighet icke finnes i gällande rikstat, avses för bestridande av kostnader för att slutföra iordningställandet av lokaler för skolhälsovården.

Utskottet anser sig böra tillstyrka, att det äskade anslaget anvisas, och hemställer därför,

att riksdagen må till *Navigationsskolorna: Skolhälsovård* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

16:o) *Navigationsskolorna: Navigationslärarkurs*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21, s. 33 och 34) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 11 300 kronor.

Dylika kurser, som avse att bereda kursdeltagarna tillfälle att inhämta de kunskaper, som ingå i navigationslärarexamen, äro avsedda att i regel anordnas vart tredje år, såvida icke antalet deltagare befinnes otillräckligt. Navigationslärarkurs anordnades senast under budgetåret 1946/47, varvid för ändamålet anvisades ett reservationsanslag å 9 500 kronor.

Genom beslut den 17 maj 1946 fastställde Kungl. Maj:t följande stat för kursen att tillämpas från och med budgetåret 1946/47:

Arvoden till lärare	kronor	8 875
Arvoden till vaktmästare	>	125
Böcker och undervisningsmateriel m. m.	>	500

Summa kronor 9 500.

Arvode utgick därvid till lärarna i kursen med 25 kronor för föreläsningstimme och 10 kronor för övningstimme (i meteorologi).

I skrivelse den 31 augusti 1948 har kommerskollegium framhållit, att ny kurs bör anordnas under budgetåret 1949/50. Kollegium anför därvid, att lärare icke torde kunna erhållas mot de tidigare fastställda ersättningarna. Kollegium föreslår därför, att arvodena höjas till 30 kronor för föreläsningstimme och 12 kronor för övningstimme. I kursen inginge 341 föreläsningstimmar och 35 övningstimmar. Arvodet till vaktmästaren föreslår kollegium böra höjas från 125 kronor till 150 kronor.

Såväl statskontoret som departementschefen har förklarat sig intet ha att erinra mot kommerskollegii förslag.

Utskottet tillstyrker den äskade medelsanvisningen och hemställer alltså, att riksdagen må till *Navigationsskolorna: Navigationstärarkurs* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 11 300 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk, teknisk forskning m. m.

17:o) **Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 35—38), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 6 300 kronor, varav 3 000 kronor avse anställande av biträdeshjälper till biblioteket och återstoden belöper på automatiska löneklassförändringar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	231 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	256 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	55 500

Summa kronor 543 300;

b) till *Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 543 300 kronor.

18:o) **Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 38 och 39), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en av prisstegringar föranledd höjning med 14 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 156 200 kronor.

19:o) **Sveriges geologiska undersökning: Malmletning och förberedande gruvarbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 39—41), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Malmletning och förberedande gruvarbeten* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 627 000 kronor.

20:o) **Sveriges geologiska undersökning: Jordartskartering inom Norrbottens län.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 41), innebärande i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår en höjning med 4 500 kronor, som ansetts erforderlig för att karteringen skall kunna fortsätta i ursprungligen avsedd omfattning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Jordartskartering inom Norrbottens län* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 27 500 kronor.

21:o) **Sveriges geologiska undersökning: Agrogeologiska kartor över sydvästra Skåne.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 41 och 42), innebärande en anslagsminskning med 3 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Agrogeologiska kartor över sydvästra Skåne* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 8 000 kronor.

22:o) **Vissa kostnader för statens gruvegendom.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 42), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för statens gruvegendom* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

23:o) **Statens provningsanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28, s. 43—46) att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens provningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50, dels ock till Statens provningsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 920 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 843 000 kronor.

Departementschefen har föreslagit omvandling av ett tillfälligt biträde i Cg 19 till biträdande ingenjör i Ce 19, av två tillfälliga biträden i Cg 13 till ingenjörbiträden i Ce 17, av två tillfälliga biträden i Cg 11 och ett i Cg 12 till tekniker i Ce 15 samt av tre tillfälliga biträden i Cg 8 till kontorsbiträden i Ce 8. Härjämte föreslås, att en ordinarie laboratoriebiträdesbefattning i Ca 11 vakantsättes och att för innehavaren av befattningen inrättas en extra ordinarie tjänst som ingenjörbiträde i Ce 15 med tjänstebemärkningen tekniker.

Anslagsposten till avlöningar till tillfälliga biträden har ansetts böra minskas med 12 000 kronor och anslagsposten till rörligt tillägg ökas med 28 400 kronor.

Utskottet. Förslagen om ombildning av vissa befattningar vid provningsanstalten synas böra godtagas liksom kostnadsberäkningarna i övrigt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens provningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	318 800
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	1 200
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	»	200 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	304 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	95 800

Summa kronor 920 000;

b) till *Statens provningsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 920 000 kronor.

24:o) **Statens provningsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 46 och 47), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 32 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens provningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 172 000 kronor.

25:o) **Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30, s. 48—54) att dels godkänna av departementschefen föreslagna ändringar i personalförteckningen för flygtekniska försöksanstalten, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50, dels ock till Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 685 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 640 000 kronor.

Departementschefen har lämnat en kort redogörelse för flygforskningskommitténs den 10 maj 1948 principbetänkande, varav framginge, att en

kapitalinsats av storleksordningen 50 miljoner kronor erfordrades, om den flygtekniska forskningen skulle kunna byggas ut så, att vårt lands flygindustri i huvudsak skulle kunna svara för tillverkningen av den militära flygmaterielen. För närvarande utarbetades inom flygforskningskommittén och försöksanstalten förslag till en vindtunnelanläggning, som preliminärt kostnadsberäknats till 20—25 miljoner kronor. För denna anläggning har anstaltsstyrelsen begärt ett anslag å 4 000 000 kronor. Departementschefen har framhållit, att han, innan han fått tillfälle att taga del av kommitténs detaljförslag, vilket beräknades kunna framläggas senast om någon månad, icke kunde förorda att medel anvisades till fortsatt utbyggnad av flygtekniska försöksanstalten. Departementschefen vore icke heller beredd att dessförinnan taga slutlig ställning till styrelsens förslag om medel till projekterings- och konstruktionskostnader samt för komplettering av maskiner och utrustning. Däremot syntes frågan om anvisande av medel till de i årets riksstat upptagna anslagsändamålen nu kunna prövas.

I fråga om *avlöningsanslaget* har departementschefen förordat, att tre arvodesanställda ingenjörer erhålla extra ordinarie anställning. Två av dem borde placeras i Ce 32 och benämnas förste forskningsingenjörer och en i Ce 27 och kallas forskningsingenjör. Dessa forskningsingenjörers sammanlagda arvoden ha utgjort i runt tal 47 000 kronor. Återstoden av den nu till 50 000 kronor upptagna anslagsposten till arvoden och ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, kunde lämpligen överföras till anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal att användas för arvoden till tillfälligt anlitate svenska eller utländska forskare.

Departementschefen har räknat med att fjorton arvodesanställda befattningshavare samt övrig vid anstalten tjänstgörande personal, som avlönas från anslagsposten till avlöningar till verkstadsarbetare och tillfälliga biträden, anställas som extra befattningshavare. Lönen borde därvid bestriidas från sistnämnda anslagspost samt från posten till rörligt tillägg.

Såvitt angår *omkostnadsanslaget*, som för innevarande budgetår uppförts med 199 400 kronor, föreslås ökning av delposten till övriga expenser med sammanlagt 21 500 kronor, varav 6 000 kronor på grund av anstaltens ökade verksamhet, 12 000 kronor för utvidgad brandalarmanläggning och 3 500 kronor för flyttning av telefonväxeln. Sistnämnda båda anslagsändamål ha ansetts böra redovisas under en särskild delpost för vissa engångskostnader under övriga utgifter å omkostnadsstaten. För avrundning av anslaget ha beräknats 100 kronor, vilket belopp synts böra tillgodoföras delposten till bibliotek.

Utskottet. I fråga om avlöningsanslaget har utskottet icke något att erinra mot att föreslagna befattningar uppföras å försöksanstaltens personalförteckning liksom ej heller mot den verkställda anslagsberäkningen i övrigt. Även beräkningen av omkostnadsanslaget synes böra godtagas. Beträffande sistnämnda anslag gör utskottet hemställan under följande punkt.

Med avseende å nu förevarande anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för flygtekniska försöksanstalten uppföra *dels* två extra ordinarie befattningar som förste forskningsingenjör i lönegraden Ce 32, *dels ock* en extra ordinarie befattning som forskningsingenjör i lönegraden Ce 27;

b) godkänna följande avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	77 000
2. Avlöningar till verkstadsarbetare och tillfälliga arbetare, <i>förslagsvis</i>	»	150 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	392 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	65 300

Summa kronor 685 000;

c) till *Flygtekniska försöksanstalten*: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 685 000 kronor.

26:o) **Flygtekniska försöksanstalten: Omkostnader.** Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 54) hemställa,

att riksdagen må till *Flygtekniska försöksanstalten*: *Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 221 000 kronor.

27:o) **Statens hantverksinstitut: Avlöningar till viss personal.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32, s. 54—58) att *dels* godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för statens hantverksinstitut, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens hantverksinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50, *dels ock* till Statens hantverksinstitut: Avlöningar till viss personal för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 272 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 250 000 kronor.

Enligt departementschefens förslag skulle en från anslaget till bidrag till kursverksamheten m. m. avlönad arvodesbefattning såsom rationaliseringsingenjör uppföras på löneplan med placering i Ce 29. Befattningshavaren i

fråga syntes nämligen tillhöra den personal, som vore gemensam för olika verksamhetsgrenar vid institutet och vars avlöning enligt godtagna principer skulle helt bestridas av statsmedel. I övrigt föreslås inga andra förändringar än sådana, som betingas av löneklassuppflyttningar.

Utskottet tillstyrker förslaget om uppförande å löneplan av befattningen såsom rationaliseringsingenjör och har icke något att erinra mot att densamma placeras i lönegrad Ce 29. Anslagsberäkningarna synas böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för statens hantverksinstitut fastställda personalförteckningen upptaga en extra ordinarie befattning som rationaliseringsingenjör i lönegraden Ce 29;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens hantverksinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsvis</i>	kronor	97 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	5 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	142 600
4. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i>	»	27 300

Summa kronor 272 000;

c) till *Statens hantverksinstitut*: *Avlöningar till viss personal* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 272 000 kronor.

28:o) *Statens hantverksinstitut*: *Vissa omkostnader*. *Statens hantverksinstitut*: *Bidrag till kursverksamheten m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 33 och 34, s. 58 och 59) — vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag oförändrat belopp och beträffande sistnämnda anslag en minskning med 15 000 kronor, motsvarande den minskade belastning, som blir en följd av rationaliseringsingenjörens uppförande å löneplan — hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Statens hantverksinstitut*: *Vissa omkostnader* ett förslagsanslag av 31 000 kronor;

b) till *Statens hantverksinstitut*: *Bidrag till kursverksamheten m. m.* ett reservationsanslag av 145 000 kronor.

29:o) **Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien. Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 35 och 36, s. 59—61), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien* ett anslag av 130 000 kronor;

b) till *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet* ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

30:o) **Statens tekniska forskningsråd. Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 37 och 38, s. 61—64) — vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag en höjning med 2 000 kronor, avsedd för täckande av å tekniska forskningsrådet belöpande kostnader för en av vissa forskningsråd sammansatt samarbetsdelegation, och beträffande sistnämnda anslag oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Statens tekniska forskningsråd* ett förslagsanslag av 57 000 kronor;

b) till *Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.* ett reservationsanslag av 1 040 000 kronor.

31:o) **Bidrag till Svenska träforskningsinstitutet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41, s. 65 och 66) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 570 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 555 000 kronor.

Departementschefens förslag innebär, att anslaget uppräknas för nästa budgetår med 15 000 kronor, varav 5 000 kronor motsvara ökning på grund av avtalsrevision, vartill 1948 års riksdag lämnat bemyndigande, och 10 000 kronor avses för pensionering av ytterligare personal vid institutet, som enligt det mellan staten och Stiftelsen Svensk träforskning träffade avtalet är berättigad därtill.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till Svenska träforskningsinstitutet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 570 000 kronor.

32:o) **Bidrag till Svenska textilforskningsinstitutet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42, s. 67—69) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 94 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 77 000 kronor.

Statens tekniska forskningsråd har överlämnat förslag till tilläggsavtal till ett den 18 februari 1943 mellan staten och Stiftelsen Svensk textilforskning träffat avtal. Förslaget innebär, att de av statsmedel avlönade befattningshavarna vid institutet skola tillförsäkras motsvarande avlönings- och pensionsförbättringar som befattningshavarna vid träforskningsinstitutet redan erhållit genom ett av Kungl. Maj:t godkänt tilläggsavtal. Enligt avtalsförslaget skulle staten vidare åtaga sig att svara för avlöning och pensionering av en laborator med en grundlön av högst 11 580 kronor, d. v. s. med belopp motsvarande grundlönen till befattningshavare i 27 lönegraden, ortsgrupp 4. Som motprestation har stiftelsen, som enligt 1943 års avtal skall bidra till institutets utgifter med högst 100 000 kronor per år, åtagit sig att i stället bidra till dessa utgifter med lägst 130 000 kronor per år.

Departementschefen har tillstyrkt förslaget och i anslutning härtill föreslagit, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 11 580 kronor för grundlön och 1 300 kronor för rörligt tillägg åt laboratorn, med 3 300 kronor för ytterligare medel till pensionskostnader, bl. a. för laboratorns pensionering, med 300 kronor för olycksfallsförsäkringsavgifter och med 500 kronor för ökat behov av reseersättningar åt styrelseledamöter.

Utskottet. Då det anses vara till stor nytta för landets textilforskning, att den föreslagna laboratorbefattningen inrättas, vill utskottet tillstyrka, att medel till denna befattning anvisas av riksdagen. Då avtalsförslaget i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, torde detsamma kunna av Kungl. Maj:t godkännas. I likhet med departementschefen beräknar utskottet anslaget för nästa budgetår till 94 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till Svenska textilforskningsinstitutet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 94 000 kronor.

33:o) **Bidrag till Metallografiska institutet. Bidrag till Institutet för konserveringsforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 43 och 44, s. 69—71), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Bidrag till Metallografiska institutet* ett förslagsanslag av 23 700 kronor;

b) till *Bidrag till Institutet för konserveringsforskning* ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

34:o) **Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten. Atomenergiforskning m. m. inom Aktiebolaget Atomenergi.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 45 och 46, s. 71—74) — vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag oförändrat belopp och beträffande sistnämnda anslag en av förefintlig reservation å anslaget betingad minskning med 1 500 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten* ett reservationsanslag av 40 000 kronor;

b) till *Atomenergiforskning m. m. inom Aktiebolaget Atomenergi* ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

35:o) **Bidrag till Aktiebolaget Svensk torvförädling för torvforskning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47, s. 74—80) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

Till planläggning av torvforskning m. m. anvisade 1947 års riksdag (prop. nr 308, r. skr. nr 402) ett reservationsanslag av 200 000 kronor. Vid anmälan av propositionen uttalade föredragande departementschefen bl. a., att planlägningsarbetet borde äga rum inom Aktiebolaget Svensk torvförädling samt bedrivs i så skyndsamt takt som möjligt. Han uttalade vidare, att därest planlägningsarbetet kunde avslutas före utgången av budgetåret 1947/48, medel redan då borde stå till förfogande för forskningsarbetet.

Den 3 mars 1948 har *Aktiebolaget Svensk torvförädling* framlagt förslag till plan rörande det fortsatta forsknings- och försöksarbetet på torvområdet. Planen utmynnar i hemställan om att bolaget skulle få i uppdrag att organisera och handha den statliga torvforskningen samt att bolaget under budgetåret 1948/49 skulle erhålla anslag å dels 600 000 kronor för att uppföra och utrusta ett forskningslaboratorium, dels ock 300 000 kronor för att bestrida kostnaderna för forskningsverksamheten.

Departementschefen har framhållit, att *Aktiebolaget Svensk torvförädling* med anlåtande av medel från anslaget till planläggning av torvforskning m. m. börjat en tämligen omfattande torvforskning. En forskningsavdelning har inrättats, som trätt i verksamhet den 1 januari 1948. Det är, framhåller departementschefen, ännu för tidigt att uttala något bestämt omdöme om utsikterna för den nystartade forskningsavdelningen att nå fram till avgörande resultat inom torvforskningen. Avdelningens hittillsvarande verksamhet syntes dock kunna betecknas som lovande.

Enligt departementschefens mening borde medel även i fortsättningen anvisas till forsknings- och försöksarbete på torvområdet. Bolagets plan, som tillstyrkts av flertalet remissmyndigheter, förutsatte att forskningen förlades till bolaget. Ehuru även skäl anförts, som talade för att ett särskilt torvforskningsinstitut borde inrättas, vore departementschefen icke beredd

att tillstyrka ett sådant förslag utan förordade bolagets linje. Bolagets styrelse hade numera förstärkts med ett par personer med stor erfarenhet av forskningsverksamhet, bl. a. på torvområdet. Härigenom syntes den i några yttranden påtalade risken för att bolaget företrädesvis skulle upptaga kortsiktiga forskningsproblem till behandling ha i väsentlig mån reducerats.

Bolaget begärde, då planen framlades, att bolaget skulle få i uppdrag att organisera och handha den statliga torvforskningen. Denna hemställan våldade tvekan hos vissa remissmyndigheter, vilka ur framställningen utläste en önskan hos bolaget att skaffa sig monopolställning i fråga om statsunderstödd torvforskning. Denna farhåga syntes departementschefen obefogad, när bolaget i sin petitaskrivelse begärt att få organisera och bedriva statlig torvforskning, således icke all statlig torvforskning. Något formligt uppdrag åt bolaget att bedriva statlig torvforskning syntes departementschefen icke erforderligt, när bolaget ägdes av staten samt en av bolagets huvuduppgifter vid dess tillkomst angåves vara att bedriva forskning på torvområdet och några ändrade riktlinjer härutinnan icke meddelats. Även om, framhåller departementschefen, statens stöd till torvforskning i fortsättningen huvudsakligen bör lämnas i form av forskningsanslag till bolaget, finge det anses självklart, att bidrag av statsmedel till sådan forskning även skulle kunna lämnas i annan ordning, exempelvis av statens tekniska forskningsråd från anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.

Omfattningen av bolagets forskningsprogram har icke givit anledning till erinran från remissmyndigheternas sida. Departementschefen har ansett det önskvärt att den av bolaget bedrivna torvforskningen finge fortgå och utvecklas. För närvarande kunde departementschefen emellertid icke förorda större anslag än 150 000 kronor, d. v. s. ett belopp som gjorde det möjligt för bolaget att i ungefär oförändrad omfattning fullfölja den verksamhet, som påbörjats år 1948. Medlen borde i första hand användas för forskning beträffande torvens avvattning.

Baracker och övriga fasta byggnader å de mossar, som bolaget arrenderade av domänstyrelsen, syntes departementschefen, därest riksdagen icke hade något att erinra däremot, böra överlätas till bolaget utan ersättning.

Utskottet. Såsom departementschefen erinrat anvisade 1947 års riksdag ett anslag av 200 000 kronor till planläggning av torvforskning m. m. Riksdagen uttalade i samband därmed, att det ur beredskapssynpunkt men även rent nationalekonomiskt sett syntes önskvärt och angeläget, att den dittills bedrivna forsknings- och försöksverksamheten på torvområdet utökades och intensifierades. Utskottet anser, att detta alltjämt är en angelägen uppgift och tillstyrker alltså, att medel även i fortsättningen anvisas till denna verksamhet. Beträffande frågan huruvida forskningen bör förläggas till Aktiebolaget Svensk torvförädling eller till ett särskilt torvforskningsinstitut anser utskottet avgörande skäl tala för förstnämnda alternativ. Mot omfattningen av bolagets forskningsprogram synes i och för sig icke något vara att erinra. Då den av departementschefen föreslagna medelstilldelningen, 150 000 kronor, synes möjliggöra för bolaget att i ungefär oförändrad om-

fattning fullfölja sin verksamhet vill utskottet tillstyrka, att ett anslag av nämnda storlek anvisas för nästa budgetår. I likhet med departementschefen anser utskottet, att medlen i fråga böra i första hand användas för forskning beträffande torvens avvattning. Utskottet har icke något att erinra mot att baracker och övriga fasta byggnader å de mossar, som bolaget arrenderar av domänstyrelsen, överlåtas till bolaget utan ersättning.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Aktiebolaget Svensk torvförädling för torvforskning* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

36:o) **Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri. Resestipendier till teoretiskt och praktiskt bildade tekniker. Befrämjande av hemslöjden. Bidrag till Svenska slöjdföreningen. Bidrag till Tekniska nomenklaturcentralen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 48—51 och 53, s. 80—83), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri* ett reservationsanslag av 270 000 kronor;

b) till *Resestipendier till teoretiskt och praktiskt bildade tekniker* ett reservationsanslag av 10 000 kronor;

c) till *Befrämjande av hemslöjden* ett reservationsanslag av 50 000 kronor;

d) till *Bidrag till Svenska slöjdföreningen* ett anslag av 50 000 kronor;

e) till *Bidrag till Tekniska nomenklaturcentralen* ett anslag av 30 000 kronor.

Sjöfart och handel.

37:o) **Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 84 och 85), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för lotsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	298 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	106 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	48 000

Summa kronor 453 000;

b) till *Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 453 000 kronor.

38:o) *Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55, s. 85—91) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för lots- och fyrstaten, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för lots- och fyrstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50, dels ock till *Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 8 611 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Hällgren* och *Karl August Johanson* (I: 147) och den andra inom andra kammaren av herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.* (II: 177), hemställt, att riksdagen ville besluta dels att med 20 000 kronor minska det under anslaget till Säkerhetsanstalter för sjöfarten under posten g) (anskaffning av säng-, möbel- och servisutrustningar för tillfälliga biträden vid vissa fyrplatser) upptagna beloppet till 10 000 kronor, dels ock att under anslaget till *Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten* uppföra en ny anslagspost å 20 000 kronor för bestridande av kostnaderna för fyrpersonalens kompensationsledighet.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 7 969 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att personalförteckningen för lots- och fyrstaten skulle å ena sidan utökas med ytterligare en lotsbefattning i Ca 12, en fyrmästarbefattning i Ca 12, två förste fyrvaktarbefattningar i Ca 12 och två fyrvaktarbefattningar i Ca 10. Å andra sidan skulle från förteckningen avföras en fyrmästarbefattning i Ca 14, två fyrvaktarbefattningar i Ca 11 samt fem fyrvaktarbefattningar i Ca 9. Av sistnämnda befattningar är en placerad å övergångsstat.

Yrkandet i förenämnda *motioner* innebär, att personalen vid fyrplatserna skulle beredas ökad ledighet utöver semester såsom kompensation för sön- och helgdagstjänstgöring. Enligt förslaget skulle denna personal erhålla sådan ökning av det antal fridagar, vilka utgå såsom kompensation för att den i avlöningsreglementet angivna tjänstgöringsfriheten å minst varannan sön- och helgdag som regel icke kan medgivas, att antalet dylika fridagar komme att utgöra ungefär hälften av antalet sön- och helgdagar under ett år. Dessutom borde, i motsats till vad nu är fallet, även extra tjänstemän och aspiranter komma i åtnjutande av kompensationsledighet. Genomförandet av förslaget skulle enligt vad i motionerna angivits draga en kostnad av 25 000 kronor. För att täcka dessa merkostnader utan att därmed överskrida den för lots- och fyrstaten upptagna totala anslagssumman föreslås, att

nu ifrågavarande anslag ökas med 20 000 kronor och anslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten minskas med enahanda belopp. I fråga om motive-
ringen i övrigt hänvisas till motionen II: 177.

Utskottet. Av departementschefen föreslagna ändringar i personalförteckningen för lots- och fyrstaten ha icke givit utskottet anledning till erinran liksom ej heller den verkställda anslagsberäkningen.

Beträffande de motionsvis gjorda yrkandena har såsom departementschefen erinrat chefen för finansdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts den 4 juni 1948 givna bemyndigande tillkallat utredningsmän för att utreda frågan rörande arbete på s. k. obekvämt arbetstid. I samband därmed torde frågan om kompensation åt fyrapersonalen för utebliven helgdagsledighet komma att upptagas till prövning. Då ett tillmötesgående av motionerna kan komma att föregripa utredningens resultat, anser utskottet, att desamma icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd. Såvitt motionerna avse medelsanvisningen under anslaget till Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten gör utskottet hemställan under nämnda anslag.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 147 och II: 177, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga de ändringar i den för lots- och fyrstaten gällande personalförteckningen som i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1949 angivits;

b) godkänna följande avlöningsstat för lots- och fyrstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 4 089 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 2 149 000
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie personal, <i>för-</i> <i>slagsvis</i>	» 1 766 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 606 500

Summa kronor 8 611 000;

c) till Lotsverket: *Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 8 611 000 kronor.

39:o) **Lotsverket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 91—94), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en av belastningen å anslaget föranledd höjning med 419 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lotsverket: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 2 679 000 kronor.

40:o) **Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57, s. 95—99) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål äro å riksstaten för budgetåret 1948/49 anvisade dels å driftbudgeten under tionde huvudtiteln ett reservationsanslag av 686 500 kronor, dels ock å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond ett investeringsanslag av 695 000 kronor.

Med avseende å medelsbehovet för nästa budgetår har lotsstyrelsen i en särskild sammanställning angivit de olika förslag till nyanskaffningar och arbeten, för vilka medel nu begärts, ävensom den för varje särskilt ändamål beräknade kostnaden. Tillika har angivits hur denna kostnad är avsedd att fördelas å driftbudgeten och kapitalbudgeten. Erforderliga avskrivningsanslag ha även beräknats. Lotsstyrelsen har därvid föreslagit, att — i likhet med vad som tillämpats under senare år — investeringar i bostads-, lotsuppassnings- och livbåtshus skulle avskrivas till hälften, medan övriga anläggningar skulle avskrivas helt.

De sammanlagda kostnaderna hava beräknats till 2 628 000 kronor, varav 1 882 000 kronor avsetts skola anvisas å driftbudgeten och 746 000 kronor å kapitalbudgeten.

Departementschefen har framhållit, att lotsstyrelsen, såvitt han kunnat finna, förebragt goda skäl för alla de föreslagna åtgärderna beträffande säkerhetsanstalter för sjöfarten. Departementschefen har emellertid av statsfinansiella skäl icke ansett det möjligt att i full utsträckning tillmötesgå lotsstyrelsens framställning. Medelsanvisningen till ändamålet borde bliva i stort sett oförändrad jämfört med innevarande budgetår.

Av de begärda medlen utgjorde 760 000 kronor kostnader för fortsättning av påbörjade arbeten, vilka, framhåller departementschefen, icke utan betydande olägenhet kunde avbrytas. För nya företag kunde därför icke avses större belopp än omkring 625 000 kronor. Då flera av de ändamål, för vilka anslag icke tidigare beviljats, vore av hög angelägenhetsgrad, kunde departementschefen icke föreslå, att ett så stort belopp som 550 000 kronor bundes för ett nytt tjänstefartyg för mellersta lotsdistriktet. Departementschefen ansåge det icke heller lämpligt att nu begära ett mindre anslag för ändamålet.

I fråga om övriga i förteckningen upptagna önskemål har departementschefen föreslagit vissa beskärningar.

Ett genomförande av lotsstyrelsens förslag, begränsat på sätt departementschefen angivit, skulle draga en sammanlagd kostnad av 1 385 000 kronor. Härav skulle å kapitalbudgeten för nästa budgetår upptagas 485 000 kronor och å driftbudgeten återstående 900 000 kronor.

Utskottet har vid sin granskning av de av lotsstyrelsen anmälda anslagsbehoven för sjöfartens säkerhetsanstalter för nästa budgetår i likhet med departementschefen funnit goda skäl förebragta för de förordade åtgärderna. Av statsfinansiella skäl har departementschefen emellertid föreslagit en viss beskärning av styrelsens äskanden. Bland de arbeten, som sålunda föreslås undantagna, är särskilt att märka påbörjandet av ett nytt tjänstefartyg för mellersta lotsdistriktet. Utskottet vill erinra, att utskottet vid behandlingen föregående år av frågan om detta fartygsbygge uttalade, att det ur sjöfarts-säkerhetens intresse varit önskvärt, att detsamma kunnat igångsättas redan nämnda år. Utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t hade sin uppmärksamhet riktad på detta spörsmål och så snart förhållandena det medgäve för riksdagen framlade förslag i ämnet. Utskottet vill med hänsyn till angelägenhetsgraden av ifrågavarande fartygsbygge ånyo understryka det föregående år sålunda gjorda uttalande i ämnet.

Departementschefens kostnadsberäkningar hava icke givit utskottet anledning till erinran liksom ej heller den föreslagna fördelningen av kostnaderna å drift- och kapitalbudgeterna.

I särskilt utlåtande denna dag tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag, såvitt angår anslag å kapitalbudgeten för här ifrågavarande ändamål.

Under hänvisning i övrigt till vad utskottet i det föregående under punkt 38 anfört i fråga om motionerna I: 147 och II: 177 får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 147 och II: 177, såvitt nu är i fråga, till *Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kronor.

41:o) **Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar. Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 58 och 59, s. 99—101), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar* ett förslagsanslag av 30 000 kronor;

b) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader* ett förslagsanslag av 5 500 kronor.

42:o) **Statens handelskommission: Avlöningar. Statens handelskommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 60 och 61, s. 102 och 103), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande bud-

getår innebära beträffande förstnämnda anslag en höjning med 500 000 kronor och beträffande sistnämnda anslag oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Statens handelskommission: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor;

b) till *Statens handelskommission: Omkostnader* ett förslagsanslag av 433 000 kronor.

43:o) *Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 103—105), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skeppsprovninganstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	37 000
2. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	»	40 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	148 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	21 000

Summa kronor 246 000;

b) till *Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 246 000 kronor.

44:o) *Statens skeppsprovninganstalt: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 105 och 106), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 1 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skeppsprovninganstalt: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 47 800 kronor.

45:o) *Statens isbrytarverksamhet*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 64, s. 106—108), att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 800 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att frågan om statens medverkan vid lokalisbrytningen kunde lösas på längre sikt först när kommerskollegium framlagt förslag i anledning av norrlandskommitténs betänkande med förslag till isbrytningens ordnande längs norrlandskusten m. m. jämte andra utredningar och framställningar, som röra isbrytarfrågor. I avvaktan härpå borde enligt departementschefen Kungl. Maj:t, därest riksdagen icke hade något att crinna däremot, bemyndigas att uppdraga åt ledningen för den statliga isbrytarverksamheten att låta utföra lokalisbrytning i sådana fall, då ett tillfälligt trafikproblem icke lämpligen kunde lösas utan statlig isbrytarhjälp. Departementschefen förutsatte, att dylikt medgivande endast komme att lämnas i undantagsfall och för begränsad tid. Kostnaderna för sådan isbrytning borde bestridas från anslaget till statens isbrytarverksamhet. Från nyssnämnda anslag borde jämväl slutgiltigt få bestridas kostnader enligt av Kungl. Maj:t den 5 november 1948 fattat beslut, enligt vilket Kungl. Maj:t medgivit, att visst statsbidrag finge utgå till Waxholms nya ångfartygsaktiebolag under förutsättning bl. a. att bolaget under vintersäsongen 1948/49 uppehölle vintertrafik i Stockholms skärgård av i stort sett samma omfattning som föregående vinter. Dessutom hade Kungl. Maj:t anmodat kommerskollegium att föranstalta om isbrytning i den utsträckning, som funnes påkallad för att säkerställa nyssnämnda trafik, samt förordnat, att de av uppdraget föranledda kostnaderna skulle tills vidare bestridas från anslagsposten till förhyrning av isbrytarfartyg.

Utskottet har icke något att erinra mot att Kungl. Maj:t under av departementschefen angiven förutsättning bemyndigas att uppdraga åt ledningen för den statliga isbrytarverksamheten att låta utföra lokalisbrytning i sådana fall, då ett tillfälligt trafikproblem icke lämpligen kan lösas utan statlig isbrytarhjälp. Mot det föreslagna sättet för bestridande av härav uppkommande kostnader har utskottet icke något att invända liksom icke heller mot de förordade kostnadsöverflyttningarna i övrigt.

Den verkställda beräkningen av anslaget synes böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens isbrytarverksamhet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

46:o) **Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 108 och 109), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en av automatiska avlöningsförbättringar betingad anslagshöjning av 6 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjöhistoriska museum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	58 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	57 100
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	13 600

Summa kronor 129 000;

b) till *Statens sjöhistoriska museum*: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 129 000 kronor.

47:o) *Statens sjöhistoriska museum*: Omkostnader. *Statens sjöhistoriska museum*: Underhåll av samlingarna. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 66 och 67, s. 110 och 111), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag en av belastningen å anslaget föranledd höjning med 7 400 kronor och beträffande sistnämnda anslag oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Statens sjöhistoriska museum*: Omkostnader ett förslagsanslag av 23 000 kronor;

b) till *Statens sjöhistoriska museum*: Underhåll av samlingarna ett reservationsanslag av 3 000 kronor.

48:o) Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader. Läkarundersökning av sjöfolk. Beredande av billigare biljettkostnader för sjöfolk vid resor till och från hemorten i vissa fall. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 68—70, s. 111—113), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda båda anslag oförändrade belopp och beträffande sistnämnda anslag en av belastningen föranledd minskning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) såsom *Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader* ett anslag av 256 000 kronor;

b) till *Läkarundersökning av sjöfolk* ett förslagsanslag av 70 000 kronor;

c) till *Beredande av billigare biljettkostnader för sjöfolk vid resor till och från hemorten i vissa fall* ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

49:o) Driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71, s. 114 och 115) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 300 000 kronor.

Departementschefens förslag innebär, att avmagnetiseringsstationen i Stockholm ombygges och repareras. Kostnaderna härför hava beräknats till 200 000 kronor. Erforderlig medelsanvisning föreslås skola ske över ett särskilt reservationsanslag under tionde huvudtiteln med benämning Reparation och ombyggnad m. m. av mät- och avmagnetiseringsstationen i Stockholm.

Vad anslaget till driftkostnader angår har belastningen å anslaget under budgetåret 1947/48 syntts motivera en höjning av detsamma. Marinförvaltningen har föreslagit, att anslaget ökas med 200 000 kronor. Därest Stockholmsstationen sättes i fullgott skick, syntes emellertid departementschefen en icke oväsentlig besparing kunna göras beträffande de å denna station belöpande driftkostnaderna. Med hänsyn härtill och i avsaknad av säkrare hållpunkter för anslagsberäkningen har departementschefen föreslagit, att ökningen begränsas till 100 000 kronor och att anslaget således för nästa budgetår bestämmes till 400 000 kronor.

Utskottet tillstyrker, att föreslagen ombyggnad och reparation av avmagnetiseringsstationen i Stockholm kommer till utförande, och har icke något att erinra mot att för ändamålet ett särskilt anslag av den storlek departementschefen föreslagit anvisas under tionde huvudtiteln. Utskottet gör under nästföljande punkt hemställan härom.

Den verkställda beräkningen av anslaget till driftkostnader synes böra godtagas.

Med avseende å nu förevarande punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

50:o) **Reparation och ombyggnad m. m. av mät- och avmagnetiseringsstationen i Stockholm.** Under hänvisning till vad utskottet anfört under nästföregående punkt får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 115) hemställa,

att riksdagen må till *Reparation och ombyggnad m. m. av mät- och avmagnetiseringsstationen i Stockholm* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

51:o) **Kostnader för handelssjöfartens dirigerings.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73, s. 115 och 116) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

Under förevarande rubrik anvisade 1946 års riksdag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 ett reservationsanslag av 190 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att så länge minrisk föreligger i de farvatten, som befaras av svenskt tonnage, är det ofrånkomligt att fullfölja

den verksamhet för dirigering av sjöfarten, som utformats 1945 och som hittills bekostats av medel från förenämnda reservationsanslag, vilket numera är i det närmaste förbrukat. Anslag för ändamålet har syntts departementschefen böra för nästa budgetår anvisas från tionde huvudtiteln. Kostnaderna hava beräknats till 25 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Kostnader för handelssjöfartens dirigering* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

52:o) **Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.** I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Arrhén* (I: 143) och den andra inom andra kammaren av herrar *Staxäng* och *Utbult* (II: 176), har hemställts, att riksdagen måtte för främjande av fiskebåtars förseende med radiotelefoner för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen II: 176.

Utskottet. Anslag till befrämjande av fartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation beviljades av 1946 och 1947 års riksdagar, vardera gången med 20 000 kronor, samt av 1948 års riksdag med 30 000 kronor. För nästa budgetår har Kungl. Maj:t icke äskat medel för ifrågavarande ändamål.

Utskottet vill erinra, att riksdagen senast föregående år underströk betydelsen ur sjöfartssäkerhetssynpunkt av att fartyg, om vilka här vore fråga, utrustades med dylika installationer och ansåg det behjärtansvärt, att staten härvid trädde hjälpande emellan. Beaktas bör jämväl, att dessa installationer fått mycket stor betydelse för fartygens förbindelse med hemorten, därigenom att fiskarena bland annat kunnat erhålla underrättelser om prisförhållanden och meddelanden om lämplig hamn för avsättning av fångsten. Detta är givetvis av betydelse ur fiskerinäringens synpunkt, då ju härigenom utvägar öppnas för ett mera ändamålsenligt ordnande av fiskets avsättningsmöjligheter. Under hänvisning härtill och för att tillgodose ett alltjämt föreliggande stödbehov på detta område är utskottet berett föreslå, att medel för ändamålet anvisas å riksstaten jämväl för nästa budgetår. Anslaget bör i överensstämmelse med det motionsvis gjorda yrkandet lämpligen bestämmas till 20 000 kronor. I fråga om sättet för medlens fördelning synas böra gälla samma grunder som för innevarande budgetår.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 143 och II: 176, till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

53:o) **Bidrag till handelshögskolan i Stockholm. Bidrag till handelshögskolan i Göteborg.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkterna 74 och 75, s. 116—121) att för budgetåret 1949/50 anvisa dels till Bidrag till handelshögskolan i Stockholm ett anslag av 100 000 kronor, dels ock till Bidrag till handelshögskolan i Göteborg ett anslag av 90 000 kronor.

Såsom bidrag till handelshögskolorna i Stockholm och Göteborg ha för innevarande budgetår anvisats anslag å respektive 50 000 kronor och 40 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att en inom handelsdepartementet gjord utredning rörande handelshögskolornas medelsbehov fram till år 1954 ådagalagt, att en kraftig höjning av statens bidrag till handelshögskolorna är behöfvig. Departementschefen har i dagens läge ansett sig dock icke kunna tillstyrka en större ökning av anslagen å riksstaten för budgetåret 1949/50 än med 50 000 kronor för envar av handelshögskolorna i Stockholm och Göteborg. Därvid har förutsatts, att villkoren för anslagens åtnjutande skola bli desamma som för detta budgetår.

Utskottet har icke något att erinra mot den av departementschefen föreslagna höjningen av statens bidrag till handelshögskolorna i Stockholm och Göteborg och tillstyrker, att anslagen till desamma bestämmas till 100 000 respektive 90 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

- a) till *Bidrag till handelshögskolan i Stockholm* ett anslag av 100 000 kronor;
- b) till *Bidrag till handelshögskolan i Göteborg* ett anslag av 90 000 kronor.

54:o) **Åtgärder för främjande av varuutbytet med främmande länder.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76, s. 121—126) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 255 000 kronor.

För innevarande budgetår finnas uppförda tre anslag som speciellt avse att främja varuutbytet med andra länder, nämligen ett reservationsanslag till orienterande marknadsundersökningar å 80 000 kronor, ett reservationsanslag till exportstipendier och handelsstudiestipendier å 15 000 kronor samt ett obetecknat anslag till bidrag till svenska handelskamrar i utlandet å 102 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att sakkunniga tillkallats för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande en för efterkrigsförhållandena lämpad organisation av den statliga eller statsunderstödda verksamheten för främjande av svensk export och import samt därmed sammanhängande frågor.

De sakkunniga ha den 20 maj 1948 avgivit betänkande med förslag rörande vissa utrikeshandelsfrämjande åtgärder. Bland de spørsmål utredningen behandlat ingår även frågan om medelsanvisningen under nyssnämnda tre anslag.

Departementschefen har lämnat en redogörelse för de sakkunnigas förslag.

Enligt förslaget i fråga skulle marknadsundersökningar, som befunnits vara en ändamålsenlig form för bistånd från det allmännas sida vid upparbetande av vidgade marknader, intensifieras och spridas över flera geografiska områden. Vidare borde anställas till vissa beskickningar och konsulat knutna handelssekreterare, vilka i första hand skulle hava till uppgift att driva kommersiell förhandlingsverksamhet. Dessa befattningshavare skulle kunna bli till nytta särskilt å avlägsna marknader, dit man hade svårt att för skiftande kommersiella studieuppdrag utsända särskilda stipendiater eller undersökare. Handelssekreterarna borde anställas på kontrakt för en tid av minst två år samt ur anställningssynpunkt hållas klart åtskilda från vanliga diplomatiska och konsulära tjänstemän.

Benämningen exportstipendier och handelsstudiestipendier skulle ändras till utrikeshandelsstipendier.

Bidraget till svenska handelskamrar i utlandet borde avsevärt höjas, därvid kamrarnas verksamhet skulle göras oberoende av särskilda understöd från enskilda.

Departementschefen har funnit vad som till exportens stöd sålunda föreslagits riktigt och påkallat.

Vidare har, framhåller departementschefen, småföretagsutredningen föreslagit inrättande av en småindustriens exportbyrå, som skulle förläggas i anslutning till Sveriges allmänna exportförening. Byrån skulle ha till uppgift att främja hantverkets och småindustriens export t. ex. genom att skaffa in utredning om lämpliga exportartiklar och marknader för dessa. Helt naturligt skulle den, framhåller departementschefen, icke åtaga sig praktiska försäljnings- eller agenturuppgifter. Med hänsyn till angelägenheten att byrån snarast komme i gång ämnade departementschefen undersöka möjligheterna att låta byrån provisoriskt börja sitt arbete redan under första halvåret 1949. Rörande sammansättningen av det råd, som skulle vara knutet till byrån, syntes det departementschefen böra överlämnas åt Kungl. Maj:t att utan bundenhet till vissa angivna organisationer träffa avgörande.

Den årliga kostnaden för de olika exportfrämjande åtgärderna skulle enligt förslagsställarna uppgå till sammanlagt 295 000 kronor. I dagens läge har departementschefen emellertid funnit sig icke kunna tillstyrka, att för nästa budgetår mer än 255 000 kronor anvisas för ändamålet. Erforderlig medelsanvisning borde ske över ett reservationsanslag å tionde huvudtiteln, benämnt Åtgärder för främjande av varuutbytet med främmande länder, varvid de båda reservationsanslagen till orienterande marknadsundersökningar samt till exportstipendier och handelstu-

diestipendier borde utgå ur riksstaten. Därest vid löpande budgetårs utgång reservationer funnes å sistnämnda två anslag, borde dessa få överföras till det nya anslaget. Av detta anslag syntes — förutom dit överförda eventuella besparingar å anslaget till exportstipendier och handelsstudiestipendier — 25 000 kronor böra reserveras för utrikeshandelsstipendier. Det syntes få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser beträffande medlens fördelning och användning för de övriga angivna huvudändamålen.

Vad slutligen beträffar anslaget till bidrag till svenska handelskamrar i utlandet har departementschefen, som understrukit kamrarnas stora betydelse för vår utrikeshandel, ansett sig i nuvarande läge icke kunna förorda någon höjning av de från anslaget i riksstaten utgående statsbidragen. Anslaget syntes därför för budgetåret 1949/50 böra upptagas till oförändrat belopp, 102 000 kronor. I den mån kamrarnas inkomster icke räckte för att täcka utgifterna borde emellertid liksom tidigare i viss utsträckning fondmedel kunna tagas i anspråk härför.

Utskottet. Med hänsyn till angelägenheten av att staten — särskilt under nu rådande förhållanden — söker i lämplig utsträckning främja exporten, synas de av departementschefen i sådant syfte föreslagna åtgärderna vara påkallade och välbetänkta, varför desamma av utskottet förordas. Utskottet tillstyrker vidare, att härför erforderlig medelsanvisning sker över ett särskilt anslag, benämnt Åtgärder för främjande av varuutbytet med främmande länder, varvid de båda anslagen till orienterande marknadsundersökningar samt till exportstipendier och handelsstudiestipendier böra utgå ur riksstaten. Den föreslagna medelstilldelningen under anslaget synes i rådande läge böra godtagas. Detsamma gäller anslaget till bidrag till svenska handelskamrar i utlandet, som alltså för nästa budgetår bör uppföras med oförändrat belopp. Beträffande detta anslag gör utskottet hemställan under nästföljande punkt.

Med avseende å nu förevarande anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Åtgärder för främjande av varuutbytet med främmande länder* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 255 000 kronor.

55:o) *Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet.* Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 126) hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 102 000 kronor.

56:o) **Avsättning till handelsflottans välfärdsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 126—128), innebärande oförändrad medelstildelning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avsättning till handelsflottans välfärdsfond* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

Patent- och registreringsväsendet m. m.

57:o) **Patent- och registreringsverket: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 129—134), innebärande i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår en anslagshöjning med 56 000 kronor, i huvudsak föranledd av automatiska löneklassförbättringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för patent- och registreringsverket fastställda personalförteckningen upptaga ytterligare fem ordinarie befattningar som kontorsbiträde i lönegraden Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för patent- och registreringsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 1 759 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 1 339 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 368 700

Summa kronor 3 468 000;

c) till *Patent- och registreringsverket: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 3 468 000 kronor.

58:o) **Patent- och registreringsverket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80, s. 134—138), innebärande i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår en höjning med 58 500 kronor, får utskottet, som icke har något att erinra mot att den i staten för innevarande budgetår uppförda posten till bokinköp, bindning av böcker och handlingar m. fl. ändamål må överskridas med 5 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Patent- och registreringsverket: Omkostnader* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

59:o) Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 138), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

60:o) Svenska uppfinnarkontoret: Administrationskostnader. Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 82 och 83, s. 138 och 139), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag oförändrat belopp och beträffande sistnämnda anslag en med hänsyn till förefintlig reservation å anslaget föranledd minskning med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Svenska uppfinnarkontoret: Administrationskostnader* ett anslag av 60 000 kronor;

b) till *Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet* ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

61:o) Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84, s. 139 och 140), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

62:o) Avsättning till försäkringsinspektionens fond. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 140) får utskottet med erinran, att inkomstiteln »Bidrag till försäkringsinspektionen» i förslaget till riksstat för nästa budgetår upptagits till 450 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Avsättning till försäkringsinspektionens fond* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

Diverse.

63:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lotsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 86 och 87, s. 141) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 940 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lotsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 303 000 kronor.

64:o) **Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88, s. 141 och 142), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 30 000 kronor, får utskottet, som icke har något att erinra mot föreslagna ändringar i grunderna för fördelning av de gemensamma kostnaderna för patrulleringstjänsten, hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

65:o) **Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel. Bidrag till vissa internationella byråer. Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete. Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 89—92, s. 142—144), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel* ett förslagsanslag av 3 000 kronor;

b) till *Bidrag till vissa internationella byråer* ett förslagsanslag av 11 800 kronor;

c) till *Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete* ett förslagsanslag av 56 000 kronor;

d) till *Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet* ett anslag av 231 000 kronor.

66:o) **Avsättning till fonden för idrottens främjande.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93, s. 144—146) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 3 500 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Emil Petersson m. fl.* (I: 23) och den andra inom andra kammaren av herr *Allard m. fl.* (II: 23), har hemställts, att riksdagen måtte lämna sitt bifall till Sveriges riksidsrottsförbunds framställning av den 28 september 1948 om avsättning till fonden för idrottens främjande för budgetåret 1949/50 med 6 925 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Norman m. fl.* (I: 211) och den andra inom andra kammaren av herr *Håstad m. fl.* (II: 256), hemställts, att riksdagen måtte uttala, att av det anslag, som i anledning av motionerna I: 23 och II: 23 om höjt anslag till idrottsfonden eventuellt kunde komma att avsättas till samma fond för budgetåret 1949/50, 50 000 kronor finge ställas till Föreningens för skidlöpnings och friluftslivets främjande i Sverige förfogande som bidrag till dess förvaltningskostnader.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 211 och II: 23.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 3 500 000 kronor.

I förslaget till riksstat för nästa budgetår är inkomstposten Tipsmedel beräknad till 30 000 000 kronor, varav cirka 10 000 000 kronor kunna hänföras till den höjning av priset per tipsrad, som genomfördes den 1 juli 1948. Enligt av 1939 års lagtima riksdag godkända principer skulle av dessa inkomster 15 000 000 kronor tillföras fonden för idrottens främjande.

Sveriges riksidsrottsförbund har hemställt, att till avsättning till fonden för idrottens främjande måtte för nästa budgetår anvisas ett anslag av 6 925 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att han, ehuru Riksidsrottsförbundet anfört många goda skäl för ökad avsättning till fonden för idrottens främjande, med hänsyn till den ekonomiska situationen ansett, att anslaget icke kan upptagas till högre belopp än för innevarande budgetår eller 3 500 000 kronor. Av detta belopp avsåges 3 000 000 kronor för huvudsakligen idrottsorganisationernas verksamhet, 175 000 kronor för *Lingiaden* 1949 samt 325 000 kronor för idrottsanläggningar. På grund av rådande arbetsmarknads- och investeringsläge förutsatte departementschefen, att sistnämnda belopp tills vidare innehölls. Det syntes departementschefen få ankomma på Kungl. Maj:t att senare, då läget det medgäve, besluta om dispositionen av beloppet.

Utskottet kan helt ansluta sig till vad i motionerna I: 23 och II: 23 anförts i fråga om idrottens betydelsefulla verksamhet och anser angeläget, att denna rörelse, som befinner sig i en fortgående expansion, erhåller verkningsfullt stöd av statsmakterna. Liksom på övriga områden påkallar det statsfinansiella läget givetvis jämväl i fråga om detta anslag sträng återhållsamhet. Det vill emellertid förefalla utskottet, som om den av

Kungl. Maj:t för nästa budgetår äskade medelsanvisningen vore i förhållande till stödbehovet väl knappt tillmätt. Utskottet anser därför en uppräkning av anslaget befogad men finner densamma av ovan anförda skäl böra begränsas till 500 000 kronor. I enlighet härmed torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med 4 000 000 kronor. Den sålunda föreslagna höjningen bör enligt utskottets mening huvudsakligen användas för utförande av idrottsanläggningar och därvid i första hand komma landsbygdens och de mindre samhällenas intressen till godo. Av det anförda följer att utskottet endast delvis kunnat tillmötesgå yrkandet i förberörda båda motioner.

Vad beträffar det i motionerna I: 211 och II: 256 väckta förslaget vill utskottet erinra om att det av 1939 års riksdag i samband med beslutet om vidgad användning av tipsmedel förutsattes, att bidrag av dessa medel icke skulle tilldelas organisationer inom friluftslivets område till löpande organisationsutgifter. Med hänsyn till att friluftsrörelsen sedan dess utbyggt och fördjupats kan det ifrågasättas, om tillräckliga skäl längre föreligga för angivna begränsning av tipsmedlens användning. Denna fråga synes utskottet emellertid vara av beskaffenhet att böra närmare utredas av Kungl. Maj:t. Utskottet förutsätter, att riksdagen sedermera blir i tillfälle att på grundval av vad därvid framkommit taga ställning till detta spörsmål. Utskottet kan alltså icke förorda, att såsom i sistnämnda båda motioner yrkats riksdagen nu skulle uttala, att visst belopp av anslaget till idrottens främjande skulle ställas till förfogande för Föreningen för skidlöpningens och friluftslivets främjande i Sverige såsom bidrag till dess förvaltningskostnader. Motionerna I: 211 och II: 256 avstyrkas alltså.

Utskottet hemställer,

a) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 23 och II: 23, till *Avsättning till fonden för idrottens främjande* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 4 000 000 kronor;

b) att motionerna I: 211 och II: 256 icke må av riksdagen bifallas.

67:o) *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94, s. 147) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 1 000 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Grym m. fl.* (I: 146) och den andra inom andra kammaren av fru *Humla m. fl.* (II: 165), hemställts, att riksdagen måtte till avsättning till fonden för friluftslivets främjande för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 1 500 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen II: 165.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 000 000 kronor.

Med tillämpning av de vid 1939 års lagtima riksdag godkända principerna skulle fonden för friluftslivets främjande för nästa budgetår tillföras 20 procent av 30 000 000 kronor, till vilket belopp inkomstposten Tipsmedel beräknats i förslaget till riksstat för samma budgetår, eller således 6 000 000 kronor.

Statens fritidsnämnd har hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 1 500 000 kronor.

Departementschefen har ansett sig icke kunna under nuvarande förhållanden tillstyrka en höjning av anslaget i fråga.

Utskottet vill erinra, att föregående års riksdag i anledning av ett motionsvis framställt yrkande höjde avsättningsanslaget till fonden för friluftslivets främjande från av Kungl. Maj:t äskat belopp å 500 000 kronor till 1 000 000 kronor. Riksdagen utgick därvid från att det med denna medelstildelning skulle bli möjligt att i någorlunda rimlig omfattning tillgodose verksamhetens viktigaste bidragsbehov. Då utskottet håller före, att så skall kunna ske även under nästa budgetår, anser sig utskottet icke kunna förorda, att anslaget nu ytterligare höjes, utan finner detsamma böra i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag uppföras med oförändrat belopp eller 1 000 000 kronor. Motionerna I: 146 och II: 165 avstyrkas alltså.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 146 och II: 165, till *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 1 000 000 kronor.

68:o) *Avsättning till lotterimedelsfonden.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95, s. 147—149) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 7 000 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nordenson* (I: 206) och den andra inom andra kammaren av herr *Wiberg* (II: 253), hemställts, att riksdagen måtte besluta att för avsättning till lotterimedelsfonden för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 10 500 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 206.

I förslaget till riksstat för nästa budgetår har inkomsten av lotterimedel beräknats till 73 000 000 kronor, varav cirka 26 700 000 kronor hänföra sig till den förra året genomförda höjningen av lottsedelspriset från tio till tolv kronor. Enligt av 1938 års riksdag godkända grunder för medlens användning skulle av detta belopp hälften eller 36 500 000 kronor tillfalla lotterimedelsfonden och andra hälften den allmänna budgeten.

Departementschefen har framhållit, att de ändamål, som tillgodosåges av medel ur lotterimedelsfonden, vore dels sådana, som betingade en årligen återkommande bidragstilldelning, dels ock ändamål av mera tillfällig art. För den förra kategorien — årliga bidrag till teatrar, orkestrar, vissa konstföreningar m. m. — kunde medelsbehovet för nästa budgetår beräknas till mellan 6 500 000 och 7 000 000 kronor. Det största årligen återkommande bidraget utginge till Kungl. teatern, som nästa budgetår kunde väntas kräva ett bidrag på över 2 000 000 kronor. Departementschefen ville i detta sammanhang erinra om att han med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 november 1948 tillkallat en utredningsman för att bl. a. undersöka möjligheterna att för framtiden vinna en begränsning av de bidrag av lotterimedel, som erfordrades för Kungl. teaterns drift.

Det vore svårt, framhåller departementschefen, att på förhand beräkna behovet av tillfälliga bidrag från fonden. Uppenbart vore dock, att en kraftig höjning av anslaget till avsättning till lotterimedelsfonden vore nödvändig för att de mera tillfälliga bidragsbehoven, bl. a. sådana som berörde landsortsintressen, skulle kunna tillgodoses i skälig utsträckning. Under nu angivna förhållanden vore en väsentlig höjning av anslaget för nästa budgetår önskvärd. I dagens ekonomiska läge kunde departementschefen emellertid icke tillstyrka en större anslagshöjning än med 250 000 kronor. Departementschefen tillstyrkte alltså, att anslaget för nästa budgetår uppfördes med 7 000 000 kronor.

Utskottet vill erinra, att riksdagen tidigare vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga uttalat, att det av redovisningen av anslagets disposition syntes framgå, att de mindre städernas och landsbygdens berättigade anspråk på stöd för kulturell verksamhet icke i tillräcklig grad tillgodosetts. Riksdagen har vidare framhållit, att Kungl. Maj:t det oaktat icke vidtagit någon större ändring av grunderna för fördelningen av ifrågavarande medel och att huvudparten av dessa fortfarande tilldelades storstäderna. Detta förhållande kvarstår i huvudsak alltjämt. Utskottet har emellertid nu med tillfredsställelse uppmärksammat, att departementschefen föranstaltat om undersökning rörande möjligheterna att för framtiden vinna en begränsning av de bidrag av lotterimedel, som erfordras för Kungl. teaterns drift, vilket bidragsbehov departementschefen för nästa budgetår uppskattat till över 2 000 000 kronor.

Såsom departementschefen framhållit, har under flera år förevarande anslag tillmätts mycket knappt i förhållande till behovet av bidrag ur fonden, vilket bland annat fått till följd, att det i flera fall varit nödvändigt att under löpande budgetår besluta om dispositionen av medel, som först ett påföljande år skulle tillföras fonden. Med hänsyn härtill och i syfte att i högre grad än hittills tillgodose ändamål, som avse att främja den allmänna kulturella verksamheten på landsbygden och i stadssamhällena i övrigt, finner utskottet i anslutning till yrkandet i motionerna I: 206 och II: 253 en höjning av anslaget i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag oundgängligen påkallad. Med hänsyn till det statsfinansiella läget synes dock

denna ökning böra begränsas till 500 000 kronor. Utskottet föreslår alltså, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 7 500 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 206 och II: 253, till *Avsättning till lotterimedelsfonden* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 7 500 000 kronor.

69:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 149), innebärande en anslagshöjning med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 550 000 kronor.

70:o) **Planering av allmänna arbeten. Extra utgifter. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 97—99, s. 149 och 150), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda båda anslag oförändrade belopp och beträffande sistnämnda anslag en minskning med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1949/50 anvisa

a) till *Planering av allmänna arbeten* ett reservationsanslag av 100 kronor;

b) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 40 000 kronor;

c) till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

Uppskjutna frågor.

71:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om nedan nämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 39: Statens kommitté för byggnadsforskning,

punkten 40: Byggnadsforskning samt

punkten 52: Bidrag till standardiseringsverksamheten;

vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 11 mars 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Rickard Lindström, Gränebo, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Iwar Anderson, Heiding, Gillström, Johan Eric Ericson, Sundelin och Edin; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Törnkvist, Malmborg i Skövde, Bergström, Boman i Kieryd, Hjalmarson, Mårtensson i Uddevalla, Rubbestad, Ståhl, Lindholm, Åkerström och Johansson i Mysinge.

Reservationer:

1) vid punkten 66 (Avsättning till fonden för idrottens främjande)

A. av herrar *Johan Bernhard Johansson, Mannerskantz, Hjalmarson* och *Ståhl*, vilka ansett, att utskottet i anledning av motionerna I: 23 och II: 23 bort tillstyrka en medelsanvisning av 4 975 000 kronor och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som börjar med orden »Utskottet kan» och slutar med orden »båda motioner» (s. 37 och 38) bort ersättas med text av följande lydelse:

»Med hänsyn till angelägenheten av att idrottsrörelsen skall kunna tillvarata sina allmänt erkända möjligheter och fullgöra sina förtjänstfulla insatser som främjare i olika former av fysisk och andlig fostran, synes det utskottet ofrånkomligt, att denna verksamhet erhåller statsmakternas stöd i en väsentligt större omfattning än vad som Kungl. Maj:ts förevarande förslag medger. I motionerna I: 23 och II: 23 liksom i Riksidrottsförbundets anslagsäskanden för nästa budgetår ha enligt utskottets mening anförts synnerligen vägande skäl härför. Här må allenast erinras om det till följd av rörelsens fortgående expansion växande behovet av idrottsanläggningar och idrottsmateriel. Den rådande bristen på instruktörer och ledare är också ett för idrottsledningen svärbemästrat problem, som för att kunna lösas kräver ökade bidrag till kurs- och instruktionsverksamhet.

Med hänsyn till det anförda har utskottet i anledning av yrkandet i förberörda båda motioner funnit sig böra föreslå, att anslaget för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 1 475 000 kronor till 4 975 000 kronor. Av den sålunda föreslagna höjningen bör ett belopp av 500 000 kronor avses för utförande av idrottsanläggningar, därvid enligt utskottets mening landsbygdens och de mindre samhällenas intressen i första hand böra tillgodoses. Återstoden eller 975 000 kronor — som även främst skulle bliva till gagn för landsbygden — bör tillfalla idrottsorganisationernas verksamhet i övrigt, för vars tillgodoseende medelstilldelningen redan nu är synnerligen knapp och kommer att bliva uppenbart otillräcklig, därest på sätt föreslagits ytterligare idrottsanläggningar komma till utförande;»

dels ock punkten a) av utskottets hemställan bort hava följande lydelse:

»a) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 23 och II: 23, till *Avsättning till fonden för idrottens främjande* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 4 975 000 kronor;»

B. av herrar *Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Johan Eric Ericson, Edin, Bergström, Mårtensson* i Uddevalla, *Lindholm* och *Åkerström*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som börjar med orden »*Utskottet kan*» och slutar med orden »*båda motioner*» (s. 37 och 38) bort hava följande lydelse:

»*Utskottet kan* i allt väsentligt ansluta sig till vad i motionerna anförts i fråga om idrottens betydelsefulla verksamhet och anser behjärtansvärt, att denna rörelse, som befinner sig i en fortgående expansion, erhåller verkningfullt stöd av statsmakterna. Att utskottet det oaktat ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt är — vilket utskottet vill särskilt understryka — uteslutande föranlett av hänsynen till det stränga sparsamhetskrav, som i rådande ekonomiska läge måste uppställas. Utskottet förutsätter emellertid, att så snart omständigheterna det medgiva anslaget kommer att uppräknas i en mot stödbehovet mera svarande omfattning.»

dels ock punkten a) av utskottets hemställan bort hava följande lydelse:

»a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 23 och II: 23, till *Avsättning till fonden för idrottens främjande* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 3 500 000 kronor;»

C. av herr *Rubbestad*.

2) vid punkten 68 (*Avsättning till lotterimedelsfonden*) av herrar *Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Edin* och *Mårtensson* i Uddevalla.
